№ 13. Wtorek 18. Stycznia 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł. miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Gmina miasteczka Brzozdowce, w obwodzie Brzeżańskim postanowiła w pamięć urodzin najdostojniejszego Następcy tronu w czasie pobytu Jego Exelencyi Namiestnika w Brzozdowcach, wyposażyć trywialną szkołę wspólną rzeczonej gminie wiejskiej i włościańskim gminom Hranki, Kuty i Podhorce.

Na utrzymanie nauczyciela i opędzenie wydatków na sprzęty i posługę szkolną przeznaczono następujące składki:

I. Chrześciańska miejscowa gmina Brzozdowce roczną komunalną składkę w kwocie 150 zł.

II. Chreściańskie gminy włości Hranki i Kut roczną składkę w kwocie 70 zł.

III. Chrześciańska gmina włości Podhorce roczną składkę w kwocie 18 zł.

IV. Żydowski kahał Brzozdowiecki roczną składkę w kwocie 22 zł.

Następnie za przyzwoleniem c. k. Namiestnictwa zobowiązała się jako władza administracyjna fundacyi ubogich i sierot hrabi Skarbka dyrekcya dóbr fundacyjnych Brzozdowce

a) Na założenie fundamentów na mający się wystawić z twardego materyału budynek szkolny i pomieszkanie nauczyciela zaasygnować gminom bezpłatnie potrzebny materyał kamienny;

b) Opłacić cegielników i dodać bezpłatnie tak grunt jako też drzewo na wypalenie 35.000 cegieł;

c) Zaasygnować bezpłatnie materyał drewniany na wiązanie dachu;

d) W dobrach Smorze kazać przygotować 20.000 gontów na pokrycie tej szkoły;

e) W tym samym zamiarze kazać przysposobić 240 n. a. mecόw wapna w Brzozdowcach;

f) Od dnia otworzenia szkoły wydawać bezpłatnie sześć n. a. sągów krąglaków tak długo na opał szkoły, pokąd nie będzie założony instytut ubogich w Drohowyżu.

Kahał żydowski w Brzozdowcach przyrzekł także przyczynić się do budowy tej szkoły kwotą 20 zlr. m. k. raz na zawsze.

Nareście obowiązały się chrześciańskie gminy za pomocą składek przeznaczonych przez dyrekcyę dóbr i tamtejszy kahał żydowski wystawić na przyszły rok z twardego materyału budynek szkolny, w którym znajdować się będzie także pomieszkanie nauczyciela, na oddanym już przez komisyę funduszowi szkolnemu i leżącym pod top. l. 154 i 155 a w protokole dokładnie określonym gruncie ogrodowym w objętości 1 morga 48 sążni kwadratowych, i założyć także szkółkę drzew przy tej szkole; następnie własnym kosztem wydobywać wszelki materyał w kamieniołomie i zwieźć, nakoniec tak budynek szkolny, jak i pomieszkanie nauczyciela utrzymywać zawsze w dobrym stanie, posprawiać i dokupywać porządki szkolne, zrąbać w lesie i zwieźć drzewo na opał szkoły.

Okazaną temi składkami pożyteczną usilność ku podniesieniu elementarnej nauki ludu podaje c. k. Namiestnictwo z zasłużonem uznaniem do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

(Stan zdrowia we Lwowie.)

Lwów, 16. stycznia. W powszechnym szpitalu tutejszym powiększyła się liczba chorych w ciągu miesiąca grudnia o 324, w ogóle więc było z pozostałymi z listopada 823 chorych, z których 243 wyzdrowiało, 14 odeszło nieuleczonych, 32 umarło, a 534 pozostało z końcem miesiąca do dalszej kuracyi.

W porównaniu z miesiącem listopadem był stan chorych w całym zakładzie większy o 85 a w oddziale internistów o 58; najwyższy stan chorych w całym zakładzie na dniu 21. grudnia wynosił 539 a w oddziale internistów na dniu 31. grudnia 115; w porównaniu zaś z grudniem roku zeszłego była liczba chorych w tym miesiącu o 172 mniejsza.

Pominąwszy częste słabości chroniczne panowały głównie w tym miesiącu zapalenia płuc i gardła, katary wnętrzne i reumatyzm, a obok tych wydarzały się także wypadki tyfusu i ospy.

(Nowiny dworu. — Powołani do rekrutacyi. — Wymiana monety. — Wiadomości bieżące.— Kolej galicyjska Karola Ludwika. — Wojska posiłkowe we Włoszech. — Sprostowanie z Medyolanu. — Powrót Arcyksięcia Karola Ludwika do Inspruku.)

Wiedeń, 15 stycznia. Jak słychać z pewnością, odjedzie Jej Mość Cesarzowa jutro osobnym pociągiem z Wiednia do Blanska, na przyjęcie Jej królewicz. Mości małżonki Następcy tronu neapolitańskiego, która tego dnia odjedzie koleją żelazną z Pragi do Wiednia. Osobny pociąg, przeznaczony dla Jej Mości Cesarzowy, odejdzie jutro o $12^1/_2$ godzinie z Berna, a o 1. stanie w Blansku. Najdalej w pół godziny potem nadejdzie osobny pociąg z Pragi z dostojną podróżną. W Blansku będzie śniadanie, o godzinie 2giej wyruszą dostojni Goście w dalszą podróż, a o godzinie $2^1/_2$ staną w Bernie.

W Wiedniu zabawi księżna neapolitańska o jeden dzień dłużej, niż z początku układano, i odjedzie do Tryestu dopiero we wtorek. W Tryeście oczekiwać będzie Jej przybycia neapolitański poseł przy c. k. dworze, książę Petrulla. Do Neapolu odpłynie księżna kr. neapolitańską fregatą parową „Fulminante.“ Arcyksiążęta Wilhelm i Rajner i Arcyksiężna Marya będą towarzyszyć Jej do Tryestu c. k. paropływem „Elżbieta.“ W Tryeście wysiędą dostojni podróżni w gmachu namiestnictwa. Spotkanie z księciem małżonkiem nastąpi w ciągu podróży na morzu.

Hrabia Chambord z małżonką i księżna Berry zjadą do Tryestu dla powitania księżny.

— Uchwała ministerstwa spraw wewnętrznych powołuje do tegorocznej rekrutacyi w okręgu Wiednia dwie pierwsze klasy wieku, to jest młodzieńców urodzonych w latach 1838 i 1837.

— W filialnej kasie tutejszej rozpoczęła się dziś znowu wymiana monety zdawkowej. Monety 10 centowe są już w obiegu; wielkością równają się prawie szostakom a ze stempla podobne do dawnych piątaków.

— Dziennik *Austria* pisze: Pomimo, że galicyjska kolej Karola Ludwika otrzymała zawarte w statutach pozwolenie, wprowadzać corocznie połowę potrzebnych szyn za opłatą połowy tylko cła przywozowego, niekorzystała przecież jej rada administracyjna z tego uwzględnienia przy budowli kolei z Rzeszowa do Przemyśla, a to równie ze względu na teraźniejszy stan ojczystej fabrykacyi żelaza, jak i w interesie samego przedsiębierstwa. Potrzeba materyału żelaznego na wierzchnią budowę tego ramienia kolei wynosi 137.763 cetnarów w szynach, 3990 cetnarów w płytach, 3479 cetnarów w spojniach poprzecznych, 910 cetnarów w śrubach i 3089 cetnarów w hakach, i wszytek ten materyał dostarczać będą tylko austryackie fabryki. Jego Excelencya minister handlu, kawaler Toggenburg wyraził radzie administracyjnej za to uwzględnienie przemysłu krajowego szczególną pochwałę w piśmie swojem z 21. grudnia r. z. — Również i wszystkie większe mosty na tem ramieniu kolei sporządzać będą z żelaza tylko fabrykanci austryaccy, a osobliwie zasługuje na wzmiankę wielki most na Sanie pod Przemyślem, który zbudowany będzie w taki sam sposób, jak piękne mosty na przestrzeni kolei z Pardubicy do Reichenberga. — W końcu możemy podać jeszcze tę wiadomość, że administracya kolei Karola Ludwika spodziewa się z pewnością otworzyć jeszcze w ciągu tego roku obrotowi powszechnemu to ważne ramię kolei aż do Jarosława nad Sanem.

— Gazecie tryestyńskiej donoszą z **Weneсyi** z 11. stycznia: „W niedzielę wieczorem zawinęły tu na paropływach „Elżbieta“, „Łucya“ i „Wulkan“ pierwsze oddziały przeznaczonych do Lombardyi wojsk posiłkowych w najlepszem usposobieniu. Część tego wojska wyprawiono jeszcze w ciągu nocy dalej koleją żelazną. Niezliczony tłum ludu zebrał się na Riva degli Schiavoni, gdzie jeneralicya, korpus oficerów i bandy muzyczne przyjmowały wojsko. Pomimo nieprzyjemnej podróży morskiej panowała największa wesołość w szeregach dzielnego wojska, które przy zarzuceniu kotwicy powitało hucznym okrzykiem stare miasto Lagunów. Całe to wojsko umieszczono w koszarach, a pozostający tu do dziś oddział i 13ty pułk strzelców zwiedzały wczoraj w licznych gronach osobliwości miasta. Dziś po południu nadpłynie tu nowa brygada.“

— Tak *Gazz. di Verona* jak i wenecki dziennik *Sferza* zamieściły równocześnie artykuły o podanem w *Gaz. wied.* oświadczeniu co do wzmocnienia wojsk załogowych w Lombardo-wenec-

kiem królestwie. Obie donoszą, że istotnie wydarzyły się w pewnej prowincyi tego królestwa równie niedorzeczne jak i karygodne zamachy rewolucyjne, i że także w innych prowincyach usiłowano podburzać umysły w tym samym duchu. Rząd dopełnił tylko wzniosłego obowiązku, kiedy przekonany o istnieniu planu rewolucyjnego wystąpił sprężyście i niezważając na żadne złośliwe wykłady, położył nieprzebytą tamę tym, co podniecają znowu nieporządek i anarchię, podkopują pomyślność kraju, i zniszczyć chcą skutek owych zbawiennych i mądrych rozporządzeń, wydawanych od wielu lat dla dobra ludności. „Od wielu lat — woła dziennik *Sferza* — knują się w Piemoncie jawne spiski na bezpieczeństwo i niepodległość wszystkich państw włoskich. Ministrowie, parlament, prasa, emigracya, wszystko przyczyniało się tam do tych zgubnych spisków... i niestety niezbywa też i po tej stronie Tycynu na małej ale niepoprawczej partyi, która słucha rada tych insynuacyi z Turynu, uwodzi lud zgubnemi obietnicami i potępia każdego, kto istotnie dobrze życzy ojczyźnie.“ Ale znaczna większość Lombardo-weneckiego królestwa przejrzała już jasno, wyrzekła się niedorzecznych zachceń przeszłości, pragnie poprzeć prawdziwe dobro kraju, spoglądała przeto z niemym żalem na ostatnie smutne sceny nieporządku i „żywi niezawodną nadzieję, że zachowanie jej będzie rządowi rękojmią zniweczenia wszelkich zamachów rewolucyjnych.“

— *Gazecie wied.* donoszą z **Medyolanu.** Przed kilku tygodniami przyniosła *Gazeta powszechna* wiadomość, jakoby w akademii sztuk pięknych w Medyolanie zaszło zaburzenie spokojności, tak, że musiano zawezwać pomocy wojskowej. Możemy zapewnić z wiarygodnego źródła, że w doniesieniu tem *nie ma ani słowa prawdy*; w rzeczonym zawodzie nie wydarzyło się najmniejsze zaburzenie i nauki idą zwyczajnym trybem.

— Dziennik *Bote für. T. u. V.* zawiera następujące urzędowe doniesienie: Jego cesarzewicz. Mość Arcyksiążę Namiestnik Karol Ludwik zjeżdża w towarzystwie Jej Mości Maryi owdowiałej Królowej Saskiej w poniedziałek dnia 10. b. m. wieczór koleją żelazną z Rosenheim do Insbruku.

Jego cesarzewicz. Mość wyraził życzenie, ażeby powrót do Insbruku odbył się całkiem w cichości, gdyż ta chwila obudzi w nim najsmutniejsze wspomnienia.

Dlatego wyprasza sobie wyraźnie wszelkie przyjmowanie ze strony władz publicznych i przybędzie z Jej Mością Królową Saską w najściślejszem inkognito, tak do tutejszego dworca kolei żelaznej, jako też do cesarskiego burgu.

Portugalia.

(Zmiana w poselstwie francuskim.)

Lizbona, 5. listopada. Jak słychać przybędzie tu temi dniami na miejsce dotychczasowego francuskiego posła przy tutejszym dworze. margrabiego de Lisle de Siry, p. Forth Rouen, który w 1842 roku bawił tu w charakterze francuskiego legacyjnego sekretarza, i ożenił się z Portugalką. Utrzymują, że powód do tego dały spory w sprawie „Charles Georges.“

Anglia.

(Wyjazd księcia Walii. — Sardyńska mowa od tronu.)

Londyn, 12. stycznia. Książę Walii rozpoczął przedwczoraj swój zawód wojskowy tem, że doręczył w Shorncliffe swój sztandar pułkowi kanadyjskiemu, który nosi jego imię. Na tej uroczystości był obecnym książę Cambridge. Po skończonej ceremonii odjechał książę Walii do Dowru, a ztamtąd udaje się na Ostendę do Rzymu.

— Jakie wrażenie sprawiła mowa od tronu Króla Wiktora Emanuela na handlowym świecie londyńskim, pokazuje następujący artykuł dziennika *Times*:

„Widać wyraźnie, że w mowie tej chciano korzystać z teraźniejszych, zapalnych stosunków we Włoszech, a zarazem dogodzić ambicyi kraju, bez względu, coby Europa na tem ucierpiała. Godna i to uwagi jednak, że znajduje się w tej mowie wzmianka o wypróżnieniu skarbu państwa, co utwierdza poniekąd mniemanie, że kapitaliści londyńscy i paryscy mogą znacznie wpłynąć na odwleczenie wojny. Ustęp, że Piemont jest potężny w radzie Europy, ponieważ reprezentuje zasadę wolności, wydał się niezrozumiałym, gdyż mówiąc nawiasem, polega potęga jego teraz na pomocy Francyi i Rosyi, które zapewne niedozwolą Sardynii rozniecać wojny we Włoszech, tylko pod warunkiem, ażeby rząd piemoncki zamienił się w końcu z konstytucyjnego w obsolutny.“

Francya.

(Wyjazd księcia Napoleona. — Położenie obecne. — Wiadomości bieżące. — Nowe rozporządzenia w Algieryi.)

Paryż, 12. stycznia. Książę Napoleon odjeżdża jutro, i to w towarzystwie pułkownika Franconnière i adjutantów swoich Ferri, Pisani i Dubuisson. Zaślubiny księcia z księżniczką sardyńską nastąpić mają jak słychać w miesiącu lutym.

— Dekretem z 30. grudnia nadał Cesarz 4—500 medalów wojskowych podoficerom i żołnierzom. Lista ich zajmuje siedm szpalt *Monitora*.

— Znowu wyszedł rozkaz, by przyspieszono budowlę kolei z Marsylii do Tulonu.

— Marszałkowie naczelnicy wielkich komend, otrzymali wezwanie, by powracali na swoje stanowiska.

— Dziennik *Journal des Debats*, któremu niepodobna zaprzeczyć, że reprezentuje znaczną część opinii publicznej we Francyi, zawiera uwagi godny artykuł pióra pana Prevosta Parodol o sytuacyi. w jaką chcieliby wprowadzić kraj fanatycy za wojną z Austryą. Co do wypadków, jakie zapowiada ten dziennik na przypadek wojny, dzielimy przedewszystkiem zdanie jego o domyślnem zachowaniu się związku niemieckiego i Prus, o których powiada, że równie ich własny interes jak i skłonności, równie ich przymierza jak i stosunki przechylają je na stronę Austryi. „Piemont“ — mówi dalej ten artykuł — nietaił się nigdy z życzeniem, że chciałby pociągnąć nas z sobą. Wojenna partya jego znachodzi pomoc u wszystkich tych w naszym kraju, którzy z jakichbądź powodów pragną obalenia teraźniejszego stanu Europy. Ztąd też pochodzą wszystkie owe fałszywe pogłoski, poduszczenia i kłamstwa, owe piękne przyrzeczenia sojuszów lub neutralności, wymierzone na to, by kompromitować rząd francuski i zwabić go w zasadzkę; my jednak jesteśmy przekonani, że rząd nasz nie zechce stawić na kartę szczęścia Francyi pod wpływem krótkowidzących agitatorów.“

— Na przedstawienie księcia-ministra postanowił Cesarz dekretem z 30. grudnia 1858 założenie nowej gminy, obejmującej 85 dymów w prowincyi Algieru, około 42 kilometrów od Dellys. Włość ta będzie nazywać się Dra-el-Mizan a posiadać 683 hektarów przestrzeni.

— Z Marsylii donoszą, że bawarski książę Adalbert z swoją małżonką zwiedzali kościół Notre-Dame de la Garde, i w kaplicy Najświętszej Panny słuchali mszy świętej, poczem oglądali rozpoczętą budowę okazałego sanktuarium. Opatrzenie wszystkich osobliwości trwało od pół do dwunastej do 2. godziny.

— Rada państwa, jak mówią, odrzuciła projekt ustawy względem utworzenia nowego banku.

Okolnik księcia ministra podaje rozmaite sposoby, jakby Arabów i Kabylów nakłonić do przyjęcia europejskich obyczajów i dażności. Każdy krajowiec. któryby osiadł w cywilnem terytoryum z postanowieniem pracować u jednego z europejskich osadników zostaje uwolnionym od podatku zwanego „Aszun“, jeżeli udowodni, że nic nie winien do skarbu publicznego. Dziennik *Akhbar* potwierdza, że wielka liczba osób internowanych w Algieryi otrzymała w dzień nowego roku pozwolenie wracać do Francyi; między tymi znajduje się dwóch deportowanych, którzy nie upraszali o pozwolenie powrotu.

— Jenerał Mac Mahon przybył do Algieru na dniu 2. stycznia. Według telegraficznej depeszy z Algieru znajdował się już jenerał Desvaux w drodze do gór Aures, ażeby uderzyć na buntownicze plemiona.

— *Monitor* z dnia 5. stycznia ogłasza nowe celne rozporządzenia względem wielu artykułów nadsyłanych morzem.

Holandya.

(Prośba kupców.)

Haga, 10. stycznia. Przeszło 100 najznakomitszych domów handlowych z Amsterdamu i Rotterdamu udało się w adresie do Króla z prośbą, ażeby wchodzące w moc obowiązującą z dniem 31. maja b. r. postanowienie, na mocy którego 19 portów w koloniach wschodnio-indyjskich holenderskich będą ogłoszone portami wolnemi, raczył znieść, gdyż są ze szkodą tutejszego handlu.

Szwajcarya.

(Otwarcie sesyi.)

Berna, 10. stycznia. Sesya związkowego zgromadzenia została dziś zagajona. Ani w radzie narodowej, ani w radzie stanów nie było mowy przy zagajeniu.

Włochy.

(Zagajenie parlamentu. — Mowa od tronu. — Zabiegi Mazzinistów.)

Turyn, 10. stycznia. J. M. Król zagaił posiedzenie parlamentu następującą mową od tronu:

„Panowie Senatorowie, Panowie Deputowani!

Nowe ciało prawodawcze obradujące już od roku, nie zawiodło nadziei kraju i mojego oczekiwania.

Przy jego życzliwej i światłej pomocy powiodło się nam załatwić trudności wewnętrznej i zewnętrznej polityki, i ustalić mocniej te wielkie zasady narodowości i postępu, na których polegają wolne instytucye nasze.

Postępując dalej tą drogą zaprowadzicie roku tego nowe ulepszenia do rozmaitych gałęzi prawodawstwa i administracyi publicznej.

Zeszłej sesyi przedłożono Wam niektóre projekta odnoszące się do spraw sądownictwa.

Teraz zajmiecie się znowu dalszem ich rozpoznaniem, i spodziewam się, że na tegorocznych posiedzeniach dołożycie wszelkiego starania w sprawie reorganizacyi magistratów, tudzież co do instytucyi sądów przysięgłych i rewizyi kodexu karnego pod względem procedury sądowej.

Otrzymacie Panowie nowe wezwanie do obradowania nad reformą komunalnej i prowincyonalnej administracyi. Powszechne w tej mierze życzenia będą zapewne dla Was tem większą jeszcze zachętą do gorliwego zajęcia się tym przedmiotem.

Przedłożone Wam będą niektóre zmiany odnoszące się do ustawy o gwardyi narodowej, by przy ustaleniu wszystkich podstaw tej instytucyi szlachetnej wprowadzić do niej wszelkie ulepszenia potrzebne, które przyłożyć się mogą do skuteczniejszego rozwoju jej czynności. (Oklaski).

Przesilenie handlowe, od którego i nasz kraj nie mógł się uchronić, i kleska, jaka powtórnie dotknęła najznamienitszą gałęź przemysłu naszego, uszczupliły przychody skarbu publicznego, i nie dozwoliły, by już teraz ziściły się nadzieje przywrócenia zupełnej równowagi między publicznemi przychodami i wydatkami.

To Was niepowinno jednak wstrzymywać przy sprawdzeniu budżetu przyszłego od pogodzenia potrzeb państwa z zasadami ścisłej oszczędności.

Panowie Senatorowie, Panowie Deputowani!

Zaranie roku nowego jest wprawdzie nieco pochmurne, lecz mimo to przystąpicie do Waszych obowiązków parlamentowych z umysłem jak zwykle wypogodzonym.

Pokrzepieni doświadczeniem czasów minionych, nie będziemy się trwożyć wypadkami przyszłości. (Żywe oklaski).

Przyszłość ta będzie pomyślna, gdyż polityka nasza zasadza się na sprawiedliwości, na umiłowaniu wolności i na miłości dla naszej ojczyzny. (Oklaski i okrzyki serdeczne).

Kraj nasz choć nierozległy, ma jednak powagę w radzie europejskiej, gdyż wielkim jest dla tych idei, które zastępuje, i dla tych sympatyi, jakie obudza. (Król wymówił z naciskiem te słowa powitane od zgromadzenia z wzruszeniem i oklaskami).

Położenie to nie jest wolne od niebezpieczeństwa, gdyż szanując traktaty, nie możemy być nieczuli na głos boleści, który nas dochodzi z tylu stron kraju włoskiego. (Questa condizione non è scevra di pericoli, giachè nel mentre rispettiamo i trattati, non siamo insensibili al grido di dolore, che da tante parti d'Italia si leva verso di Noi).

Silni zgodą, ufni w słuszność sprawy naszej oczekiwać będziemy z umysłem spokojnym i z odwagą dalszych wyroków Opatrzności Boskiej."

— Gazecie powszechnej piszą z Tryestu: Nie podlega to już żadnej wątpliwości, że dzień 14. stycznia przeznaczony był do powszechnego niemal w całych Włoszech powstania mazzinistowskiego, i że plan w tym względzie był jeszcze pomyślniejszy od wszystkich dawniejszych. Okazuje się przy tem ze wszystkiego jak najwyraźniej, że stronnictwo Mazziniego całkiem jest przeciwne dynastyi sabaudzkiej.

Niemce.

(Otwarcie sejmu pruskiego. — P. Seebach z powrotem.)

Berlin, 13go stycznia. Uroczyste otworzenie sejmu przez Jego królewicz. Mość Księcia-rejenta odbyło się wczoraj w białej sali królewskiego zamku w wyznaczonej godzinie w zwyczajny sposób. Udział publiczności był większy niż dawniej. Trybuna widzów w sali zapełniła się już rano, a na trybunie przeciwnej było dyplomatyczne ciało dość kompletnie zastąpione; w nadwornej loży tej trybuny wystąpili Ich królewicz. Moście książę Fryderyk Wilhelm, a później księżniczki Prus.

Członkowie obu izb byli bardzo licznie zebrani. Zgromadzenie w licznych uniformach przedstawiało świetny widok, jednak pojedyńczy ubior cywilny był liczniejszy niż w ostatnich latach.

Drezno, 11. stycznia. Królewski poseł przy cesarsko-francuskim dworze, p. Seebach, przybył tu, jak donosi *Dresdener Journal*, przed kilką dniami z swej podróży do Petersburga, i udał się dziś na swoje stanowisko do Paryża.

Księstwa Naddunajskie.

(Środki i postanowienia ku zabezpieczeniu spokojności publicznej.)

Bukareszt. Z powodu zamachu na życie pana J. Mane, członka kajmakamii prowizorycznej, zgromadziła się 29. listopada rada administracyjna i powziąwszy uchwałę dla zabezpieczenia spokojności publicznej, spisała następujący protokół:

Dzisiaj 17. (29.) listopada 1858 zgromadziła się rada administracyjna na zawołanie Ich Ex. Kajmakamów na nadzwyczajną sesyę.

Jego Excelencya pan Wornik Jan Mano zawiadamia zgromadzenie, że tak w Bukareszcie jak w dystryktach istnieje wzniecony przez burzycieli spokojności ruch, który się manifestował w zbiorowych i indiwidualnych protestacyach, równie jak w usiłowaniach propagandy.

Te zabiegi zamieniły się w końcu w przylepianie groźnych plakatów na jego drzwiach, równie jak na drzwiach jego kolegi, Jego Excel. Bana Emanuela Balliana, i w zamach na jego własne (pana Mano) życie, gdyż z ulicy rzucono pewien rodzaj szklannej pałającej bomby przez okno, które przezto się stłukło.

Wnosi zatem propozycyę, by rada administracyjna naradziła się nad mającemi się przedsięwziąć środkami, a to tem bardziej, iż śledztwom policyi udało się wynaleźć pewnej osoby pismo, które poniekąd podobne jest do pisma rzeczonego plakatu. Rada administracyjna postanowiła przeto:

1. Plakaty tudzież pismo porównawcze przesłać prokuratorowi wysokiego trybunału, który połączy się z prokuratorem sądu kryminalnego i za pomocą policyi wytoczy potrzebną indagacyę dla odkrycia i wydania ich sprawcy sądom w myśl karnego kodexu; w równym czasie ma także wyśledzić sprawcę zamachu na życie Jego Exc. pana Wornika J. Mano, i użyje do tego wszelkich policyjnych i chemicznych środków *(en prenant pour cette decouverte toutes les mesures de police et chimiques)*.

2. Ażeby towarzystwo zabezpieczyć od wszelkiej niespokojności i odkryć dążność spisków, poleca się panu prefektowi policyi, użyć wszelkich środków, jakie ma na zawołanie, ażeby dozorować nad publicznemi lokalami, gdzie się odbywają zgromadzenia, równie jak nad wszystkiemi zgromadzeniami w domach prywatnych, które mają podejrzany charakter. Rozkaże także przeciągać po mieście patrolom, na co będzie mu przyzwolona nadzwyczajna subwencya 500 dukatów. Ażeby te środki skuteczniejszemi uczynić, szef armii odda żołnierzy do dyspozycyi policyi, gdyż za poprzedniem porozumieniem się będą straże miasta podwojone i potrojone.

3. Departament spraw wewnętrznych użyje również w dystryktach sprężystych środków policyjnych, ażeby wszelkiemu rodzajowi nieporządku zapobiedz. Dlatego departament rozkaże wszystkim administratorom chwycić się wszelkich urzędowych i tajemnych środków, ażeby odkryć, schwytać i sądom oddać burzycieli spokojności publicznej.

Azya.

(Domowe roztérki w Syryi.)

Damask, 1. grudnia. Powstanie Anzaryów wzięło bardzo smutny koniec. Gdy Tahir Basza z Trypolidy ruszył w pole, szcik Anzaryów, Ismail Bej pierzchnął i znalazł przytułek u swego wuja, szejka Ali Szelle w Ain-Krum. Turcy przyrzekli mu za wydanie Ismaila Beja ochronę całego mienia jego, a które ma wynosić 25 milionów piastrów, i wuj wydał istotnie ciało swego siostrzeńca, zamordowawszy najprzód siostrzeńca; potem dwóch jego braci, dwóch niedorosłych synów i kilka niemowląt, a więc całą familię. — Druga depesza z Damasku donosi, że głowy Ismaila Beja, jego braci i dzieci nasolone nadesłano do naczelnego wodza armii Arabistanu w Damasku; cała ludność tego miasta oburzyła się na tę haniebną zdradę i okrucieństwo Alego Szeli.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 15. stycznia. Rozeszła się pogłoska, jakoby jednemu z oddziałów wojskowych, wysłanych do Lombardo-weneckiego królestwa wydarzył się przypadek w drodze. Miło nam, że możemy zbić stanowczo tę *bezzasadną pogłoskę*, we wszystkich szczegółach, jakie podawała.

Tryest, 14. stycznia. Jego królewiczowska Mość książę Modeny przybył tu wczoraj wieczór pospiesznym pociągiem, a dziś zrana odpłynął parostatkiem Lloyda do Wenecyi.

Wenecya, 14. stycznia. Wczoraj wieczorem nadeszły tu znowu trzy paropływy wojenne z transportem. Próba żeglugi, przedsięwzięta z pospiesznym statkiem „Seemöve," wypadła pomyślnie. — Księżna Parmy przybyła do Wenecyi. — Karnawał rozpoczął się w najlepszy sposób.

Paryż, 12. stycznia. *Monitor* donosi, że książę Napoleon odjechał już do Turynu, dodając, że niedługo tam zabawi. — *Constitutionnel* zbija w obszernym artykule obawy niesłusznej wojny, przedstawiając, że wojna tylko wtedy mogłaby nastąpić, jeżliby naruszono lub zagrożono traktaty.

Londyn, 14. stycznia. *Morning Herald* utrzymuje, że włoska partya narodowa nie może liczyć ani na czynny ani też na moralny udział Francyi. — Na wczorajszym meetyngu reformy w Sheffield występywał Roebuck gwałtownie przeciw planom Francyi względem Włoch.

Turyn, 14. stycznia. *Gazz. Piemontese* donosi: Jak tylko gazeta wiedeńska zapowiedziała wysłanie posiłków wojskowych do Włoch, uznał rząd piemoncki za rzecz potrzebną ściągnąć bliżej oddalone załogi niepowołując jednak nowego kontyngensu w szeregi. Senat miał już dwa posiedzenia i mianował komisye. *Gazz. Piemontese* przyniosła znowu artykuł w sprawie żeglugi na Dunaju. *Opinione* donosi, że rząd chce teraz sam zakupić paropływy zaatlantyckie.

Neapol, 7. stycznia. Królewska familia odjeżdża jutro do Foggii. Pojutrze odpływają paropływy „Tancredi" i „Fulminante" z wiceadmirałem Roberti do Tryestu. Powrót do Manfredonii nastąpi 24. lub 25., a obrządek kościelny 2. lutego w Foggii, poczem odjedzie dwór do Caserty lub Neapolu. Pani Ristori otrzymała pozwolenie przybyć do Neapolu, i wystąpi 20go b. m.

Ateny, 8. stycznia. Jego Mość Król nadał Królowej wielki krzyż orderu Zbawiciela w brylantach. — Znanego poetę Alexandra Soutzo uwięziono za obrazę majestatu. — Były konzul grecki na Krecie, pan Kanaris przybędzie tu wkrótce odwołany dla dogodzenia reklamacyi Porty.

Wiadomości handlowe.

Stryj, 6go stycznia. W drugiej połowie zeszłego miesiąca sprzedawano na targach w obwodzie stryjskim w przecięciu mec pszenicy po 2zł. 78½c.; żyta 1zł. 87c.; jęczmienia 1zł. 47c.; owsa 88c.; hreczki 1zł. 89c.; kukurudzy 2zł. 4c.; ziemniaków 77¾ c. Cetnar siana po 1zł. 14c. Za sąg drzewa twardego płacono 5zł. 76c., miękkiego 4zł. 51c. Funt mięsa wołowego kosztował 6½c. i mas okowity 48c. wal. austr.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 17. stycznia.

Hotel Langa: PP. Hr. Orłowski Mich., z Rosyi.
Hotel angielski: Udrycki Adolf, z Wielkichmostów.
Do Milikowskiego: Wysocki Flor., z Hrehorowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 17. stycznia.

PP. Kossecki Jordan, do Łośniowa. — Serwatowski Mat. Zeno, do Rajtarowiec.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 15. i 16. stycznia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	328 18	— 7 3°	93.0	półn.-zach. mier.	pochmurno
2. god. po poł.	327.56	— 2 8°	88.2	„ „	śnieg
10. god. wiecz.	327 89	— 2 6°	89 1	„ „	pochmurno
Wysokość śniegu 3‴.					
7. god. zrana	328 30	— 1 0°	95 6	półn.-zachod. mi.	pochmurno
2. god. po poł.	328 88	— 0 2°	95 4	„ „	„
10 god. wiecz.	330 35	— 0.4°	95.3	„ „	„

TEATR.

Dziś dramat niemiecki w 5 aktach: „**Die Grille**“ (Świerszcz). *Jutro* krotochwila niem. w 3 aktach: „**Der Alpenkönig**“ (Król Alpów).

Kurs lwowski.

Dnia 17. stycznia.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	4	80	4	86
Dukat cesarski	„ „	4	85	4	92
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	40	8	48
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	59	1	62
Talar pruski	„ „	1	50	1	53
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	19	1	22
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	83	40	84	20
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	79	—	80	—
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	82	20	83	20

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 17. stycznia.

	zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po . . . . . . wal. austr.	—	—
„ przedał „ „ 100 po	84	—
„ dawał „ „ 100	83	50
„ żądał „ „ 100	—	—
Wartość kupona od 100 złr.	—	18⅔

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i wekslí.

Dnia 17. stycznia.

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. 78.70. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 83.20. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 82 — ; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —. po 3% za 100 zł. —.— ; po 2½% za 100 zł. — ; po 1% za 100 zł. — —; Przeznaczone do loso.: z r. 1834 za 100 zł.; z r. 1839 za 100 zł. 132.— zł. z roku 1854 za 100 zł. 110.65. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. — —; po 2¼% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —: po 4½ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier 81.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Sławonii 79 50; Galicyi 79 —; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu 78 — ; innych krajów koronnych —.— ; z klauzulą losowania w roku 1867 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 957 — ; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 223.60; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.— ; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1744; towarzystwa kolei żelaznej państwa 239 — ; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —.— ; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.— ; kolei Cisy po 200 złr. m. k. — ; — lomb.-weneck. kol. żelaz. —.— ; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.— ; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 494.— ; Lloyda w Tryeście po 500 złr. —.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.— ; na 6 lat po 5% za 100 zł. 98.— ; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.— ; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. 85.25. ; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.— ; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 97.10; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3 miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów 88 —. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 87.70. Berlin za 100 talarów 153 50 Wrocław za 100 talar. — —. Frankfurt n. M. za 100 zł. południ. niemieck. waluty 87.45. Genua za 100 lirów piemonckich — — -. Hamburg za 100 marko banko 77.60. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 103.15. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. 41.—. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich 14.70. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 4 94, dukaty ces. pełnej wagi 4.90, korony 14.12. półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 15. stycznia.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	76 75	77.—
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	82.30	82.50
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	—.—
Metaliki po 5% za 100 zł.	81.30	81.50
dtto. „ 4½% za 100 zł.	71.—	72.—
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	312.—	314.—
„ 1839 „ 100 „	130.—	130.25
„ 1854 „ 100 „	109.75	110.—
Renty Como po 42 lir. austr.	15.50	15.75
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.: Niższej Austryi	92.—	93.—
Węgier	80.—	81.—
Banatu Temeskiego, Kroacyi i Sławonii	79.—	79.50
Galicyi	78.25	78.75
Bukowiny	78.—	78.25
Siedmiogrodu	77.—	77.50
innych krajów koronnych	90 50	91.—
Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	970.—	972.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	218.80	219.—
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	615.—	620.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1722 —	1724
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	236.20	236 30
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	84.—	85.—
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	172.—	173.—
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	98.—	99.—
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	60.—	61.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	495.—	497.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	325.—	330.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	98.—	98.50
	10 „ „ 5% „ 100 „	94.50	95.—
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	88.—	88.50
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99.—	99 50
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	85.—	85.10

Losy.

	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	96.75	97.—
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	102.—	103.—
Esterhazego 40 zł. m. k.	70.—	72.—
Salma 40 „ „	40.—	41.—
Palfiego 40 „ „	37.50	38.—
Clarego 40 „ „	37.80	38.—
St. Genois 40 „ „	38.—	38.50
Windischgrätza 20 „ „	22.50	23.—
Waldsteina 20 „ „	26.—	26.50
Keglevicha 10 „ „	14.50	15.—

Na 3 miesiące.

	pien.	towar.
Augsburg za 100 zl. połud.-niemieckiej waluty 5%	88.—	88.30
Frankfurt n. M., za 100 zł. południ.-niemieckiej waluty	88.30	88.50
Hamburg za 100 marko banko 2¾%	77.60	77.80
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	103.80	104.—
Paryż, za 100 franków 3%	41.70	42.—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. mennicze	4 zł.—95 cen.	4 zł.—98 cen.
Korona	14 „ —15 „	14 „ —20 „
Napoleondor	8 „ —32 „	8 „ —34 „
Rosyjski imperyał	8 „ —42 „	8 „ —44 „

KRONIKA.

Dziesiąta lista składek z wykupna kart uwalniających od powinszowań nowego roku 1859:

Złożyli pp.: Girtler, c. k. prezydent krajowego sądu 2 zł. 10 c., Summer, c. k. sekretarz namiestnictwa 1 zł. 5 c., Streicher 1 zł. 5 c., Jurkiewicz 1 zł. 5 c., Imci księża: Ślimakowski, rektor gr. k. seminaryum 4 zł. 20 c., Ilnicki, wicerektor 2 zł, 10 c., J. Lewicki, wicerektor 2 zł. 10 c., Ciepanowski, spirytualny 1 zł. 5 c., pp. prefekci: Czajkowski 1 zł. 5 c., Pipan 50 c., Kostek 52½ c. i Dejnicki 35 c., alumni gr. k. seminaryum 3 zł. 84½ c. Trimmel 50 c., Dobrowicki 30 c., Salamon Klärmann 1 zł. 5 c., Kuryłowicz 1 zł. 5 c., Józef Kolischer 1 zł. 5 c., Brotschiner 1 zł. 5 c., Morwitzer, c. k. nadbuchhalter wojenny 1 zł. 5 c., Toepfer 3 zł. 15 c., Zonner 1 zł. 5 c., Kaspar Boczkowkowski 2 zł. 10 c., Godlewski 1 zł. 5 c., Pogłodowski 1 zł. 5 c., Wanik 20 c., Zgadziński 1 zł. 5 c., Stanisław Papara 2 zł. 10 c., pani Osiecka 1 zł. 5 c., Świeprawski 34 c., Wacław Hudetz 2 zł. 10 c., Sander 2 zł. 10 c., N. N. 50 c., Turkułł 1 zł. 50 c., dr. Hawranek, c. k. profesor 1 zł. 30 c., N. N. 1 zł. 5 c., Nison Margosches 2 zł. 10 c., Kummer 1 zł. 5 c., Wincenty Kirschner 2 zł. 10 c., Miziumski 42 c., dr. Komarnicki 2 zł. 10 c., dr. Wereszczyński 1 zł. 5 c., Antoni Kirschner 2 zł. 10 c., Engel 1 zł. 5 c., panna Baumann 1 zł. 5 c., Żółkiewicz 1 zł. 5 c., Flach 1 zł. 5 c., N. N. 30 c, N. N. 1 zł. 5 c., N. N. 1 zł. 5 c., Widocki 1 zł. 5 c., Marie 1 zł. 5 c., pani Mochnacka 1 zl. 5 c., Jerzy Ross 1 zł. 5 c. — Suma 70 zł. 43 c. austr. wal. — Do tego z ostatniej listy składek 613 zł. 94 c. Razem 684 zł. 37 c. wal. austr.

(Ważny zabytek historyczny.) W bibliotece portugalskiego zamku Belem znaleziono raport Jana Nicota Seigner de Villemaine; w tym raporcie oznajmia Jan Nicot, poseł Franciszka II. przy dworze Lizbońskim (1560), że jeden z flamandzkich kupców obznajomił go z rośliną bardzo przyjemnego smaku. Tą rośliną był tytoń, który z tego powodu nazywa się w łacińskim języku po dziś dzień „Herba Nicotiana.“

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.